

Олена Лук'яненко

курсант 3 курсу факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування Національної поліції України
Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Механізми забезпечення прав людини в системі ООН: проблеми*

З моменту свого заснування у 1945 році Організація Об'єднаних Націй (ООН) взяла на себе провідну роль у забезпеченні та захисті прав людини на глобальному рівні. Визначення, закріплення та забезпечення цих прав є центральними елементами статутних обов'язків ООН, що знайшли своє відображення у численних документах, таких як Загальна декларація прав людини (1948 р.) та Міжнародні пакти про права людини (1966 р.).

Механізм захисту прав людини в системі ООН забезпечується за допомогою функціонування статутних органів, контролю за виконанням державами певних пактів, договорів та угод. Можна визначити такі основні елементи механізму міжнародного захисту прав людини в системі ООН: міжнародна угода (конвенція), міжнародний орган і процедура розгляду скарг щодо порушення прав людини. Відповідно, ознаками механізму міжнародного захисту прав людини в системі ООН є: 1) створення шляхом укладення (підписання) відповідного міжнародного договору; 2) дія в системі Організації Об'єднаних Націй на універсальному рівні; 3) застосування специфічної несудової процедури розгляду скарг щодо порушень прав людини; 4) факультативний характер рішень комітетів у справах щодо порушень прав людини [1, С.407].

Статутні органи, такі як Рада безпеки ООН, Генеральна Асамблея ООН та договірні органи: Комітет з прав людини, Комітет проти катувань та інші - створені для моніторингу ситуації щодо захисту прав людини та розгляду скарг щодо їх порушення. Але попри значний внесок Організація Об'єднаних Націй стикається з викликами, що ускладнюють її діяльність. Однією з найбільших проблем є політизація правозахисної діяльності. Деякі держави-члени ООН використовують свої позиції для просування своїх політичних інтересів. Країни об'єднуються у альянси, щоб убезпечити своїх «союзників» від критики в сфері захисту прав людини. Наслідками цього стають блокування певних рішень та санкцій щодо держав, які порушують міжнародні зобов'язання.

Іншою проблемою є недостатня імплементація рекомендацій ООН у національне законодавство. Через відсутність обов'язкової сили норм, держави часто їх ігнорують, тому ООН у таких ситуаціях позбавлена можливості втручання задля застосування реальних санкцій. Також часто ООН критикують за повільну реакцію на ситуації, пов'язані із порушенням прав людини. Це відбувається через бюрократію та обмежену взаємодію з національними органами.

Окремою проблемою є захист прав окремих соціальних груп. Хоча договори та конвенції спрямовані на захист прав вразливих груп (дітей,

* Наукова керівниця – *Марина Войтюк*, викладачка кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права та прав людини Дніпровського державного університету внутрішніх справ

жінок, біженців). Вони стикаються з бар'єрами у доступі до міжнародної допомоги через правові та соціальні обмеження у своїх країнах.

У сучасних умовах правові, політичні та інституційні рамки захисту, що були створені після закінчення Другої світової війни вже не відповідають вимогам часу. Конвенція про статус біженців 1951 року не передбачає застосування заходів захисту до таких груп, як утікачі від воєн та руйнувань. Тобто звичайні цивільні люди, жінки, діти мають ще доводити, що вони переслідуються і справді потребують міжнародного захисту. У сучасних умовах кількість біженців збільшилась в рази, це значно ускладнює ситуацію щодо їх захисту, але правова модель, яка існує ще з кінця Другої світової війни явно застаріла і потребує змін згідно викликів сучасності [2, С.56].

Механізми забезпечення прав людини в системі ООН відіграють важливу роль у формуванні та підтримці міжнародних стандартів. Однак вони стикаються з серйозними проблемами, включаючи політизацію, обмежену імплементацію рекомендацій, недостатню оперативність та нерівність у доступі до правосуддя. Для покращення ефективності механізмів ООН необхідні зміни у способах ухвалення рішень та контролю за дотриманням прав людини.

Література

1. Гриб А.М., Владишевська В.В., Дронов В.Ю. Загальні засади міжнародно-правового захисту прав людини. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023, 405-411

2. Анастасія Ставнійчук. Проблеми міжнародно-правового забезпечення діяльності ООН у сфері захисту прав біженців *Молодий вчений*, 2023. С.53-59

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**